

lende doeleinden werden gebruikt. Zoo deel van het eiland steenhouders woonden, vertelt Kohl ons in 1, 168, dat men in plaats van het dure zandsteen, dat uit Hamburg en Holland moest komen, gedenkteekenen van walvischkaken oprichtte, vooral op kindergraven. Evenals op een gewoon houten kruis, werd ook hier de inscriptie ingesneden, zooals nog overgebleven 17 eeuwsche exemplaren laten zien.

Algemeen werd op Föhr verteld, dat de kapiteins van de Groenlandvaart in Amsterdam de ongehouden zandsteenen kochten, en deze op de maandenlange vaart in de noordelijke zeeën bewerkten of

door de bemanning lieten bewerken, evenals staat beneden dat der indolenten, die de dit ontwijfelbaar het geval is met de kunstig grafteekenen van alle gemeenschappelijkheid besneden mangelp plankjes en zwingelborden, die nu nog in vele musea van Scandinavië en Noord-Duitsland de bewondering opwekken van ieder bezoeker. Er zijn echter ook personen, die beweren, dat deze zandsteenen bewerkt werden op het eiland zelf

en zij voegen als bewijs hiervoor aan, dat voor twee generaties terug in het Westelijk

die hun oud bedrijf nog uitoefenden.

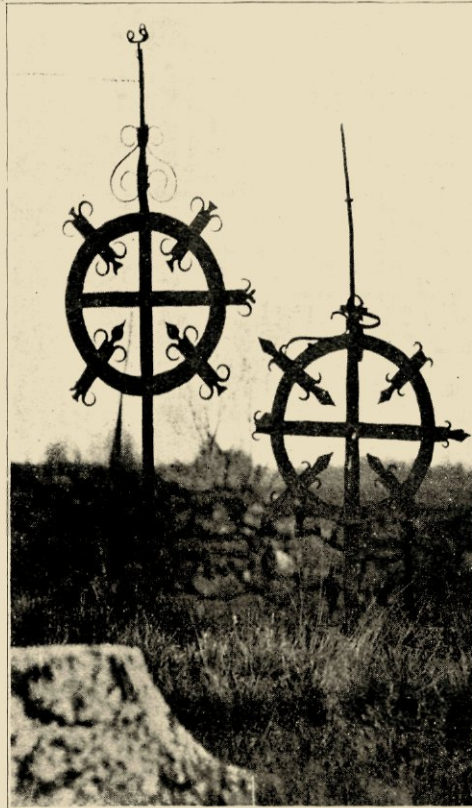
Uit de hier gegeven voorbeelden is voldoende aangetoond, hoe in verschillende streken uiting gegeven werd aan de gevoelens der overlevenden, die op de meest uiteenlopende wijzen worden vastgelegd in grafteekens, 't mogen dan eenvoudige Totenbretter of statige mausoleums zijn.

Te begrijpen is het, dat de nieuwe en edele opvattingen der moderne kerkhofkunst door velen niet aanvaard werden, daar het getal voor nieuwe denkbeelden rijpe menschen steeds verre

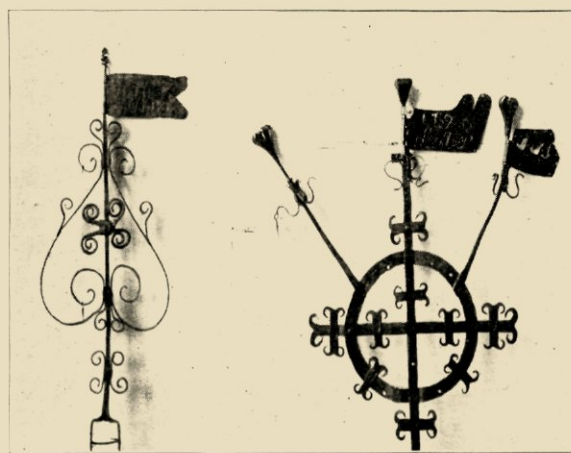
staat beneden dat der indolenten, die de dit ontwijfelbaar het geval is met de kunstig grafteekenen van alle gemeenschappelijkheid

los wilden maken. Dit kan alleen dáár geschieden, waar elk graf afzonderlijk gelegen is, omgeven door een zorgvuldig gekozen beplanting. Uit den aard der zaak is dit alleen mogelijk voor kostbare familiegraven, die een geheel afzonderlijke

behandeling eischen en waarbij hoofdzaak is de harmonie van het kunstwerk met de

OUDE ZONNERAD-KRUIZEN.

DE TYPISCHE WINDVAANTJES DER ZWEEDSCHE BOERENGRAVEN.